

**ВИКОРИСТАННЯ КЕЙС-МЕТОДУ У ВИКЛАДАННІ
ДИСЦИПЛІНИ «АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ»**

Сучасні вимоги до підготовки магістрів зі спеціальності «Економічна теорія» передбачають активацію і розвиток аналітичних здібностей студентів, формування їхніх професійних компетенцій як науковців-дослідників, здатних формулювати і вирішувати складні теоретичні й практичні проблеми, пов'язані з економічною теорією та її застосуванням у господарській практиці. Саме на це спрямована така форма самостійної роботи студентів-магістрантів при вивченні дисципліни «Аналіз економічної політики» як написання кейсів. Завдання курсу – визначити складові аналізу економічної політики; навчити студентів самостійно формулювати конкретні задачі аналізу економічної політики, відбирати та використовувати теоретичні знання для оцінки її ефективності; сформувати навички осмислення зарубіжного досвіду втілення певної економічної політики та визначення можливостей його використання в Україні; сприяти розвитку у студентів сучасного економічного мислення. Предмет курсу – економічна політика, процес її формування та оцінювання наслідків в умовах громадянського суспільства.

Сутності кейс-методу як різновиду інтерактивних методів навчання, його значенню у підготовці конкурентоспроможних фахівців під час викладання різних дисциплін, класифікаціям кейсів, методиці створення кейсів та аудиторного обговорення їхнього змісту присвячені праці Т. Бучинської та С. Шумської [1], Г. Каніщенко, Т. Пашенко [2], І. Брітченко та В. Стрельнікова [3], Ю. Сурміна, П. Шеремета, В. Чуба та інших дослідників.

Особливість застосування кейс-методу у дисципліні «Аналіз економічної політики» полягає в тому, що використовується найбільш складна і

маловивчена його форма – розробка кейсів студентами, відповідно алгоритмам дослідження, що пояснюються на заняттях. Кейс (робота на основі метода конкретних ситуацій) – це чітко структурована, письмова творча робота, яка присвячена конкретній проблемі й містить її формулювання, аналіз та передбачає практичні рекомендації щодо шляхів вирішення проблеми.

Колективний кейс є контрольним завданням з дисципліни. Студенти, працюючи у малих групах, мають підготувати колективні кейси стосовно аналізу, реалізації та оцінки наслідків певного різновиду економічної політики і презентувати свої кейси на семінарських заняттях. Завдання оцінюється за 20-бальною шкалою. Обов'язковим індивідуальним завданням є також підготовка і презентація індивідуального кейса стосовно аналізу, реалізації та оцінки наслідків певного різновиду економічної політики в Україні. Результати презентацій і доробки індивідуальних кейсів ураховуються в якості практичного завдання в оцінці на іспиті – до 20 балів. В оцінці враховується: наявність авторського концептуального бачення актуальної проблеми економічної політики; самостійність суджень; оригінальність думок; інформованість про досліджувану проблему; викладання матеріалу у типовій для кейса чітко структурованій (блоковій) формі; вміння злагоджено та ефективно працювати в команді малої групи, сприймати критичні зауваження до кейса та враховувати їх при доробці кейса; вміння «подавати» інформацію – говорити зрозуміло, цікаво, використовувати наочні засоби у презентації; здатність до аналізу та визнання комунікативних помилок.

Структура (блоки) кейса з дисципліни «Аналіз економічної політики»:

- 1) актуальність проблеми; формулювання проблемної ситуації та пояснення, чому вона стала проблемою для уряду (поставлена на порядок денний); «дерево проблеми» – її різні аспекти, можливі підходи до вирішення;
- 2) клієнт (замовник програми) і його специфічні інтереси;
- 3) фактори, що найбільше впливають на формування даного різновиду економічної політики: економічні, політичні, культурні (зокрема, економічна і політична культура), географічні, етнічні, демографічні, суспільна думка, міжнародні організації, еліта, клани,

корупція...); офіційні творці політики («policy makers»): представники законодавчої, виконавчої та судової влади, державні службовці; неофіційні групи, що формують політику: групи по інтересах (лобіювання, демонстрації, страйки), групи ЗМІ (засоби масової інформації); 4) концепції, інструменти аналізу, найбільш корисні для визначення даної політики; аналітичні рекомендації; 5) ціль даної політики та її зв'язок із стратегічними цілями економічної політики певної держави; 6) розробка проекту економічної політики; вибір серед альтернативних варіантів досягнення програмних цілей; теорія програми і теорія реалізації програми (бажано зобразити за допомогою схем); 7) вплив політики (прямий, політичний, економічний, соціальний); 8) критерії оцінювання та індикатори для моніторингу наслідків реалізації програми.

Висновки та рекомендації: 1) кейс-метод є дуже ефективним інтерактивним методом у викладанні дисциплін кафедри загальної економічної теорії та економічної політики, що сприяє формуванню професійних компетенцій студентів; 2) використання цього методу має відбуватися шляхом «від простого до складного» – у рамках програми підготовки бакалаврів мають використовуватись кейси, що створені викладачами, а у рамках програми підготовки магістрів має застосовуватись колективне та індивідуальне створення кейсів студентами для формування професійної компетенції науковців-дослідників; 3) кафедрам ОНЕУ необхідно продовжити роботу у напрямку використання кейс-методу, конкретизуючи специфіку кейсів і створюючи інформаційну базу кейсів, відповідно цілям і змісту їхніх дисциплін.

Список використаних джерел:

1. Шумська С. Є. Використання кейс-методу у професійному навчанні / С. Є. Шумська, Т. В. Бучинська //Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна». – 2013. – №. 2. – С. 277-280.
2. Пащенко Т. М. Методика створення навчальних кейсів для підготовки майбутніх кваліфікованих робітників // ScienceRise: Міжнародний науковий журнал. – Харків: НВП ПП «Технологічний Центр», 2015. – Т. 9. – №. 5 (14). – С. 65-70.
3. Стрельніков В. Ю. Сучасні технології навчання у вищій школі: модульний посібник для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації викладачів МПК ПУЕТ / В. Ю. Стрельніков, І. Г. Брітченко. – Полтава: ПУЕТ, 2013. – 309 с.